

Martine Glaser: **Ne dam se vam.**

Prev. Stana Anželj. Dob pri Domžalah: Miš, 2020, 232 str.

| M – 3. stopnja

| Tobačna industrija | Poslovna politika | Mladina | Kajenje | tobačni izdelki | oglaševanje

| ciljne skupine | mladi

Problemski roman nizozemske avtorice, namenjen **učencem 3. triletja, srednješolcem** in tudi **odraslim**, je angažiran in sodoben, kot nalašč **za osveščanje proti kajenju**. Skupina mladih se upre kampanji tobačne industrije (BT), ki je usmerjena na najstnike; s sloganom »ne dam se vam« se upirajo kajenju. Skupina ima svoj kanal na Youtube, snemajo filmčke, pomembno vlogo imajo tudi računalniške igrice idr., prebarvajo pa tudi tobačne reklame na zidovih. Evropska podružnica ameriške firme BT (v zgodbi se izkaže, da gre za globalno kampanjo), seveda vrne udarec. Roman spodbuja, da se zamislimo nad dobičkom in moralo v kapitalizmu, nad proizvodnjo in propagando, ne le v tobačni industriji ... in tudi o medosebnih odnosih v sodobnem svetu. Spremno besedo z naslovom "Tudi mi se jim ne damo" je prispevala Nina Rogelj Pelosa, podpredsednica Mladinske zveze *Brez izgovora Slovenija*.

Spodbude za branje:

- Ali kdo med nami kadi? Je kdo kadil in kajenje opustil? Se zavedamo škodljivosti kajenja? Kaj se dogaja v tobačni industriji, če vse več kadilcev opušča kajenje? Kako se na to odzove?
- Preberemo roman, ki sicer nima literarno-estetskih ambicij, toda nudi vrsto iztočnic za pogovor.
- Bralce prosim, da vsak predstavi po enega junaka skupine, ki se upre kampanji tobačne industrije, to so: Tomas, sin direktorja evropske podružnice BT, navdušen ustvarjalec računalniških igric in si to želi tudi študirati, medtem ko starša želita, da bi šel na ekonomijo; brat Roy in sestra Pip, njun oče je policijski uslužbenec, ki razkrinka kampanjo in nasilje BT podružnice ter njenega direktorja, torej Tomasovega očeta; Floor, katere mama umira za rakom in se odloči za evtanazijo, tedaj pride Floorin očka (starša sta se pred leti ločila); Floorina babica in dedek; gospod Schippers, ima hudo pljučno

bolezen, živi na respiratorju, bil je uspešen izdelovalec računalniških igrice, je oče Josje, ki je tajnica direktorja BT.

- Ko spoznamo glavne like, povzamemo vsebino.
- Katere so značilnosti sodobnega sveta? Video filmčki, kanal na Youtube, računalniške igre, video konference, celodnevni delovniki idr.
- Roma je kritičen do sodobnega sveta: razlike med družbeni sloji, deloholiki, odtujenost med starši in otroki (Floorin očka se je ločil, ker je odšel v službo v Hong Kong; toda Vera, mama Roya in Pip je topla ženska, odlična gospodinja, v prostem času doma slika) itd.
- Bralci bodo zagotovo še kaj opazili, da se bomo pogovarjali. (Morda se jim bodo postavljala vprašanja o evtanaziji.)

Nadaljnje spodbude za branje:

- Preberemo odlomek o kajenju oz. proti njemu v kakšnem drugem mladinskem romanu, npr. 5. poglavje (z naslovom *Kajenje*) v romanu Janje Vidmar *Elvis Škorc, genialni štor* (Miš, 2019, Rastem s knjigo).
- Morda roman zaokrožimo z informativnim gradivom proti kajenju. K pogovoru pritegnemo strokovnjaka na šoli (socialno delavko, socialnega delavca).